

Beslutsprocess för införande av Patientnära analys

Utvärdering av kliniskt behov, patientsäkerhet och kostnadseffektivitet

Patientnära analyserande kan övervägas när en klinik har behov som det centrala laboratoriet inte kan tillgodose. Att utföra PNA medför generellt en högre kostnad jämfört med analyser som utförs på laboratoriet och bör därför tillföra ett mervärde för patient och behandlande enhet i form av medicinsk nytta, bättre arbetsflöden och snabbare omhändertagande av patient.

Att utvärdera och ta beslut om PNA ska införas kräver en noggrann genomlysning av behovet. Nedan följer två olika exempel på hur man kan utvärdera men varje PNA-enhet måste hitta det tillvägagångssätt som passar deras verksamhet bäst.

Exempel 1

Be kliniken svara på frågor via frågeformulär/blankett för att ni tillsammans ska göra en så bra bedömning som möjligt och fatta kloka beslut, när det finns önskemål om patientnära analys.

Frågor att ställa sig innan patientnära analysinstrument införskaffas

Analys/Patient/Personal	Vilken analys gäller det? Finns analysen på laboratoriet? Varför behövs analysen som PNA? Hur ser patientunderlaget ut? Hur många analyser förväntas utföras per vecka/månad? Hur stor är personalgruppen som ska analysera?
Intervention	Finns det en annan lösning än PNA på den aktuella kliniken? Vilka möjliga alternativa lösningar finns? Logistikförbättringar?
Effektmått	Vilka blir de förväntade effekterna med patientnära analyserande? Vilka blir de förväntade effekterna med alternativa förändringar?
Kostnadsberäkning	Nuläge samt efter förändring. Tas fram tillsammans med PNA-gruppen. Ska inkludera kostnader för: • Personal • Inköp • Material • IT-uppkoppling • Avskrivning • Serviceavtal

Multiprofessionellt PNA-råd, eller medicinskt ansvariga där PNA-råd saknas, tar ställning till önskemålet och försöker värdera nytta mot kostnader. Kompletterande data från berörd klinik/vårdenhet kan behövas innan beslut tas om patientnära analys ska införas eller ej.

Ska patientnära analys införas upprättar PNA-gruppen en handlingsplan för införandet tillsammans med berörd klinik/vårdenhet.

Exempel 2

Följande fyra perspektiv är bra att använda som stöd innan man tar beslut att införa PNA.

Patientperspektiv:

Patientsäkerhet enligt Hälso- och sjukvårdslagen innebär krav på analysverksamhet såväl inom som utanför laboratorierna.

Medicinskt perspektiv:

För kunna göra rätt medicinsk bedömning och skapa ett mervärde måste den behandlande läkare ha tillgång till laboratorieanalyser med jämförbara analysresultat oberoende av var i vårdkedjan analysen är utförd.

Ekonomiskt perspektiv:

Kort svarstid på analysresultat, effektivare behandling/uppföljning av patienten och kortare vårdtid bör vägas mot högre kostnad för PNA än analys utförd på laboratoriet.

Laboratorieperspektiv:

PNA ska ha en riktighet och precision som uppfyller kraven för optimal omhändertagande av patienten.

Kvalitetskrav att beakta:

- Mätutrustning och reagens ska uppfylla fastställda kvalitetskrav.
- PNA-ansvarig ska finnas på klinik/vårdenhet och ska genomgå fördjupad utbildning.
- Tidsbestämd behörighet för all analyserande personal som förlängs efter kompetensprövning
- PNA-verksamheten ska bedrivas i enlighet med gällande kvalitetsrutiner.

Underlag för bedömning:

Nyttoanalys

Medicinsk nytta	Medicinsk vinst	Ja	Nej
	Kvalitetsvinst	Ja	Nej
	Tidsvinst	Ja	Nej
Verksamhetsnytta	Bättre patientflöde	Ja	Nej
	Rationellare arbetssätt	Ja	Nej

Organisatorisk bedömning

Finns PNA-ansvarig/instrumentansvarig	Ja	Nej
Har PNA-ansvarig /instrumentansvarig gått fördjupad utbildning	Ja	Nej
Räcker personalens arbetstid till för att upprätthålla patientsäkerhet genom att följa överenskomna kvalitetsrutiner	Ja	Nej
Uppfylls antal analyser för att bibehålla personalens kompetens	Ja	Nej

Ekonomisk översikt

	Analys	Analys	Analys	Analys
Beräknat antal patientprov per månad				
Antal kontroller per månad				
Totalt antal prov (patient + kontroll)				
Reagenskost per analys/kontroll				
Kontrollmaterialkostnad per analys				
Kostnad engångsmaterial per analys				
Kostnad IT-överföring per resultat				
Kostnad kvalitetssäkringsstöd per analys				
Total kostnad per patientresultat				
Arbetstid per analys/kontroll				
Arbetskostnad per timme				
Arbetstid kostnad per patientresultat				
Summa kostnad per analys				
Summa kostnad per månad				